

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia ..... 2010 r.

**w sprawie wykazu chorób, z których tytułu przysługuje odszkodowanie
funkcjonariuszowi Służby Więziennej**

Na podstawie art. 118 ust. 18 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 79, poz. 523) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wykaz chorób powstałych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby, z których tytułu przysługuje odszkodowanie funkcjonariuszowi Służby Więziennej, określa załącznik do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 13 sierpnia 2010 r.

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

W porozumieniu:

MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

MINISTER ZDROWIA

MINISTER PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Wykaz chorób powstałych w związku ze szczególnymi właściwościami lub warunkami służby, z których tytułu przysługuje odszkodowanie funkcjonariuszowi Służby Więziennej

Lp.	Nazwa choroby	Szczególne właściwości lub warunki służby wywołujące chorobę
1	2	3
1	Zatrucia ostre albo przewlekłe lub ich następstwa wywołane przez substancje chemiczne	Służba narażająca na działanie szkodliwych dla zdrowia substancji chemicznych. Do oceny skutków zdrowotnych będących następstwem działania szkodliwych czynników służby jest niezbędne określenie rodzaju, stopnia natężenia, czasu działania substancji niebezpiecznej. Zespół objawów powinien odpowiadać skutkom biologicznym działania czynnika szkodliwego.
2	Pylica płuc	Długotrwała służba narażająca na wdychanie pyłów pochodzenia organicznego i nieorganicznego mogących wywołać zwłóknienie tkanki płucnej. Dla funkcjonariuszy narażonych określa się następujące kryteria: stopień zapylenia powietrza, cechy fizyczne i chemiczne pyłu, agresywność biologiczna pyłu, czas pracy w środowisku zapyłonym, wysiłek fizyczny podczas wykonywania pracy, indywidualne właściwości organizmu.
3	Przewlekłe choroby układu oddechowego, powstałe w następstwie działania substancji toksycznych, drażniących, uczulających lub czynników mechanicznych (podwyższone lub obniżone ciśnienie)	Długotrwała służba narażająca na działanie substancji toksycznych lub drażniących, par, gazów, aerozoli o właściwościach uczulających oraz działanie podwyższonego lub obniżonego ciśnienia

4	Choroby spowodowane działaniem promieni jonizujących i ciał promieniotwórczych (również nowotwory, choroby narządu wzroku i skóry spowodowane działaniem tych czynników)	Służba narażająca na działanie promieniowania jonizującego i ciał promieniotwórczych
5	Trwałe uszkodzenie zdrowia w wyniku oddziaływania pola elektromagnetycznego o wysokiej częstotliwości w zakresie mikrofal, dłuższych fal radiowych oraz spójnego promieniowania świetlnego generowanego przez układy laserowe	Służba narażająca na działanie pola elektromagnetycznego w zakresie mikrofal oraz dłuższych fal radiowych, jak również spójnego promieniowania świetlnego generowanego przez układy laserowe
6	Choroby wywołane działaniem wysokich albo niskich temperatur otoczenia: 1) udar cieplny albo jego następstwa 2) wyczerpanie cieplne albo jego następstwa 3) odmroziyny	Służba pełniona w warunkach działania ujemnych lub bardzo wysokich temperatur.
7	Zmiany w układzie nerwowym, naczyniowym i ruchowym wywołane działaniem drgań mechanicznych (zespół wibracyjny)	Długotrwała służba narażająca na działania drgań mechanicznych (wibracje)
8	Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy: 1) przewlekłe zapalenie ścięgna i jego pochewki 2) przewlekłe zapalenie kaletki maziowej 3) przewlekłe uszkodzenie łąkotki u osób wykonujących w pozycji kucznej lub klęczącej 4) przewlekłe zapalenie okołostawowe barku 5) przewlekłe zapalenie nadkłykcia kości ramiennej 6) zmęczeniowe złamanie kości 7) martwica kości nadgarstka	Długotrwała służba wymagająca długotrwałego obciążenia ograniczonych grup mięśni, wymuszonej postawy ciała lub narażająca na często powtarzające się mikrourazy albo powodująca ucisk na pnie nerwów; ruchy monotypowe, wykonywane w szybkim tempie (np. u stenografów, maszynistek) oraz inna służba narażająca na stały ucisk i nadmierne obciążenie aparatu kostno-stawowego. Występuje kiedy działanie mechaniczne przekracza wytrzymałość fizyczną lub wydolność czynnościową elementów dynamiczno-statycznych. Czynności zawodowe wykonywane długotrwanie, charakteryzujące się powtarzalnością, rytmicznością, wymuszoną pozycją, uciskiem lub rozciąganiem określonych elementów

		narządu
9	Choroby narządu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi: 1) alergiczne zapalenie spojówek 2) ostre zapalenie spojówek wywołane promieniowaniem nadfioletowym 3) epidemiczne wirusowe zapalenie spojówek lub rogówki 4) zwyrodnienie rogówki wywołane czynnikami drażniącymi 5) zaćma wywołana działaniem promieniowania podczerwonego lub długofalowego nadfioletowego 6) centralne zmiany zwyrodnieniowe siatkówki i naczyniówki wywołane krótkofalowym promieniowaniem podczerwonym lub promieniowaniem widzialnym z obszaru widma niebieskiego	Służba narażająca na długotrwałe działanie promieniowania podczerwonego, nadfioletowego, pola elektromagnetycznego wysokiej częstotliwości, spójnego promieniowania świetlnego generowanego przez układy laserowe, drażniących substancji chemicznych. Długotrwała służba związana z wykonywaniem czynności wymagających podwyższonej koncentracji wzroku na zminiaturyzowanych elementach lub w warunkach niewystarczającego oświetlenia oraz praca przy obsłudze elektronicznych monitorów ekranowych.
10	Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego lub czuciowo nerwowego spowodowany hałasem, wyrażony podwyższeniem progu słuchu o wielkości co najmniej 45 dB w uchu lepiej słyszającym, obliczonym jako średnia arytmetyczna dla częstotliwości audiometrycznych 1,2 i 3 kHz	Służba narażająca na długotrwałe działanie hałasu o dużej intensywności lub dźwięków o wysokich i niskich częstotliwościach.
11	Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym, trwającym co najmniej 15 lat: 1) guzki głosowe twarde 2) wtórne zmiany przerostowe fałdów głosowych 3) niedowład mięśni przywodzących i napinających fałdy głosowe z niedomykalnością fonacyjną głośni i trwałą dysfonią	Służba związana z nadmiernym, długotrwałym obciążeniem narządu głosu (np. wykładowcy, terapeuci, telefoniści itp.)
12	Przewlekłe choroby skóry i błon śluzowych spowodowane warunkami służby. <u>Uwaga:</u> zmiany o charakterze	Długotrwała służba narażająca na styczność z substancjami drażniącymi lub uczulającymi

	złośliwym należy kwalifikować według lp. 13, zmiany wywołane działaniem promieniowania jonizującego według lp. 4, a choroby zakaźne, inwazyjne (pasożytnicze) według lp. 15	
13	Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi. <u>Uwaga:</u> nowotwory powstałe w następstwie działania promieniowania jonizującego należy kwalifikować według lp.16 1)rak płuca, rak oskrzela 2)międzybłoniak opłucnej albo otrzewnej 3)nowotwór układu krwiotwórczego 4)nowotwór skóry 5)nowotwór pęcherza moczowego 6)nowotwór wątroby 7)rak krtani, nowotwór nosa i zatok przynosowych	Służba narażająca na długotrwałą styczność z chemicznymi czynnikami rakotwórczymi, np. produktami suchej destylacji węgla, ropy naftowej, łupków bitumicznych, smołowców i innych. Służba narażająca na długotrwałą styczność z benzenoaminami oraz ich pochodnymi, jak np. alfa- i betanaftyloamina oraz benzydyna. Długotrwała służba narażająca na wdychanie substancji rakotwórczych
14	Choroby zakaźne, inwazyjne i tropikalne, w przypadkach gdy źródło choroby znajdowało się w środowisku służby. Powikłania szczepień ochronnych, wykonanych w związku z wykonywaną służbą	Służba wymagająca bezpośredniego stykania się z zakaźnym środowiskiem i materiałem. Szczepienia ochronne wykonane na zlecenie właściwych organów w związku z zagrożeniami wynikającymi z warunków służby. Służba w trudnych warunkach atmosferycznych, polowych, niekorzystne warunki zakwaterowania sprzyjające zachorowaniu itp.
15	Choroba niedokrwienna serca	Służba w warunkach nadmiernego wysiłku fizycznego, zmianowa zakłócająca rytm biologiczny. Narażenie na czynniki psychospołeczne takie jak: stres, nadmierne obciążenie pracą, znaczna odpowiedzialność zawodowa, konflikty międzyludzkie, odpowiedzialność za zdrowie i życie ludzi
16	Nadciśnienie tętnicze	Służba w warunkach długotrwałego napięcia psychicznego, zaburzenia rytmu dobowego, nadmierny wysiłek fizyczny, stres, zwiększona odpowiedzialność.

17	Psychozy reaktywne odporne na leczenie powstałe w szczególnych warunkach służby	Ostre lub przewlekłe urazy psychiczne spowodowane zdarzeniami zaistniałymi w czasie pełnienia służby
18	Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy: 1) zespół cieśni w obrębie nadgarstka, zespół kanału Guyona 2) zespół rowka nerwu łokciowego	Długotrwała służba wymagająca długotrwałego obciążenia ograniczonych grup mięśni, wymuszonej postawy ciała lub narażająca na często powtarzające się mikrourazy albo powodująca ucisk na pnie nerwów; ruchy monotypowe, wykonywane w szybkim tempie oraz inna służba narażająca na stały ucisk i nadmierne obciążenie aparatu kostno-stawowego.
19	PTSD bez kryterium czasu pracy (zespół stresu pourazowego)	Nagle wydarzenie o charakterze wyjątkowo zagrażającym, nerwowym lub emocjonalnym. Reakcja na ciężki stres: 1. Zaburzenia lękowe: • zespół lęku napadowego • zespół lęku przewlekłego • zaburzenia depresyjne nawracające • zaburzenia obsesyjno kompulsywne • zaburzenia somatyzacyjne 2. Zaburzenia osobowościowe Długotrwała służba związana z nadmiernym napięciem nerwowym lub emocjonalnym. Służba w warunkach wymagających nadmiernego napięcia nerwowego, zwiększonej odpowiedzialności w ponadnormatywnym czasie służby. Trwała zmiana osobowości po przeżyciu sytuacji ekstremalnej.
20	Organiczne zaburzenia psychiczne	Mikrourazy, zatrucia, neuroinfekcje powstałe w służbie wywołujące ujawnienie się reakcji psychotycznych
21	Ostre uogólnione reakcje alergiczne	Służba w szkodliwym dla zdrowia środowisku służby.

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie jest wykonaniem upoważnienia zawartego w art. 118 ust. 18 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 79, poz. 523).

Za chorobę pozostającą w związku z pełnieniem służby uznaje się chorobę powstałą w związku z warunkami służby, spowodowaną działaniem czynników szkodliwych występujących w środowisku służby albo w związku ze sposobem jej wykonywania.

W wykazie chorób z których tytułu przysługuje odszkodowanie funkcjonariuszowi Służby Więziennej, stanowiącym załącznik do przedmiotowego projektu rozporządzenia, określono wykaz takich chorób, z których tytułu funkcjonariuszowi przysługuje odszkodowanie określone w ustawie, z uwzględnieniem szczególnych właściwości lub warunków służby powodujących powstanie tych chorób oraz ich związek z pełnioną służbą. Opracowanie niniejszego wykazu wynika z potrzeby uregulowania i dostosowania go do specyficznych warunków występujących w Służbie Więziennej.

W stosunku do dotychczas obowiązujących przepisów, w wykazie chorób pozostających w związku ze służbą w Służbie Więziennej z tytułu których przysługuje odszkodowanie określone w ustawie, wykreślono choroby wywołane podwyższonym lub obniżonym ciśnieniem atmosferycznym oraz działaniem przeciążeń grawitacyjnych, ponieważ funkcjonariusze Służby Więziennej nie pełnią służby w warunkach, w których występują narażenia na nagłe zmiany ciśnienia oraz działania przeciążeń grawitacyjnych. Z Wykazu chorób wykreślono również zaawansowaną niewydolność żylną kończyn dolnych jako niemającą związku z właściwościami lub warunkami służby, które mogłyby powodować powstanie tych chorób oraz ich związek z pełnioną służbą.

Dodano natomiast do wykazu choroby układu krążenia, a za szczególne właściwości lub warunki służby wywołujące choroby uznano służbę w warunkach długotrwałego napięcia psychicznego oraz w systemie zmianowym powodującym zaburzenia rytmu dobowego. Za dodaniem do wykazu chorób układu krążenia przemawia fakt, iż w 2008 roku około 44 % funkcjonariuszy spośród zwolnionych ze

służby z tytułu niezdolności do służby chorowało na schorzenia ze strony układu krążenia, z czego 85% przypadków miało związek ze służbą.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 13 sierpnia 2010 r., bowiem w tym dniu wchodzi w życie ustawa z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej.

Projekt rozporządzenia nie zawiera przepisów technicznych, w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r., Nr 65, poz. 597).

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) projekt rozporządzenia został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Wskazanie podmiotów, na które oddziałuje rozporządzenie.

Projekt rozporządzenia dotyczy funkcjonariuszy Służby Więziennej.

2. Wyniki przeprowadzonych konsultacji.

Projekt rozporządzenia został przesłany w ramach konsultacji społecznych do: Forum Związków Zawodowych, Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność” oraz Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa. Wyniki konsultacji zostaną omówione po ich zakończeniu.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych.

Projektowane rozporządzenie nie wpłynie na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety samorządu terytorialnego.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Przedstawione w projekcie rozporządzenia rozwiązania prawne nie będą miały wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Projektowane rozporządzenie nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym także na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ rozporządzenia na sytuację i rozwój regionalny.

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

7. Wskazanie źródeł finansowania.

Koszty związane z wejściem w życie projektowanego rozporządzenia pokrywane będą z wydatków bieżących więziennictwa.